

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-АВІАЦІЇ У СВІТІ

У статті розглянуто сутність та розвиток бізнес-авіації у світовій транспортній системі та встановлено основні переваги, щодо функціонування ділової авіації. Ключові слова: бізнес-авіація, ділова авіація, чартерні перевезення.

В статье рассмотрены сущность и развитие бизнес-авиации в мировой транспортной системе и установлены основные преимущества функционирования деловой авиации. Ключевые слова: бизнес-авиация, деловая авиация, чартерные перевозки

The article reviews the nature and development of business aviation in the world transport system and the establishment of the main advantages. Keywords: business aviation, business aviation, charter flights

Постановка проблеми. Ділова авіація є однією з найважливіших складових частин глобальної транспортної системи. Світовий досвід показує, що вона створює десятки тисяч робочих місць і стимулює економічне зростання, забезпечуючи ефективно і безпечно перевезення пасажирів.

Розвиток міжнародних відносин між країнами є головною передумовою для формування ринку ділової авіації. На сьогоднішній день ринок бізнес – авіації є невід’ємною частиною системи цивільної авіації, яка знаходиться на стадії розвитку, але стрімко набирає обертів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку та поширення бізнес-авіації в світі є об’єктом дослідження багатьох науковців, а саме Яроша А., Муборакшоева, Панько В., Стрікланда П., Бугайко Д. та інших.

Невирішена раніше частина загальної проблематики. Практичні та теоретичні аспекти розвитку бізнес-авіації розглядається у багатьох публікаціях, але невизначеним й досі є обґрунтування переваг бізнес-авіації в умовах швидкого розвитку даної галузі у розвинутих країнах.

Формування цілей статті. Метою даної статті є дослідження сучасних тенденцій розвитку бізнес-авіації у світі та встановлення переваг, що визначають необхідність її функціонування в Україні.

Викладення основного матеріалу. Транспорт виступає найважливішою складовою економічного розвитку будь-якої країни, безперерйна робота якого забезпечує становлення і розвиток ринкових відносин.

Ринок авіатранспортних послуг має складну структуру, де переплітаються різноманітні внутрішні і зовнішні зв’язки. Він є відкритою системою, елементи якої взаємодіють із зовнішнім середовищем і, одночасно, він виступає як складова частина більш загальної системи світового господарства. Ринок авіатранспортних послуг, як і будь-який ринок, важко піддається аналізу елементів суспільного відтворення.

Згідно з документами Міжнародної ради з бізнес-авіації та документами провідних зарубіжних об’єднань учасників ринку бізнес-авіації, ділова авіація (бізнес-авіація) є складовою частиною повітряного транспорту, в тому числі

міжнародного, під якою розуміється особливий вид цивільної авіації, повітряні судна якого призначені для здійснення нерегулярних перевезень пасажирів і багажу за індивідуальними замовленнями або для власних (у тому числі корпоративних) потреб власників та експлуатантів повітряних суден ділової авіації. Тобто, іншими словами, ділова авіація - вид цивільної авіації не для широкого громадського використання.

Ділова авіація — синонім англо-американської «Business aviation», тому широко використовується і таке поняття, як бізнес-авіація, бізнес перевезення.

Під ринком бізнес перевезень розуміють авіаперевезення ділових людей, що подорожують у службових цілях, офіційних делегацій тощо. Так, для ринку бізнес перевезень характерні свої особливості. Від 70 до 90% бізнес пасажирів становлять чоловіки. Серед них виділяють три сегмента:

- індивідуальні поїздки бізнесменів за свій рахунок, які вимагають високий рівень сервісу, що відображає їхній рівень життя;
- поїздки співробітників корпорації за рахунок фірми, при цьому велике значення має як рівень сервісу, так і сувеніри, розваги, безкоштовно надані пасажиром на рейсі авіакомпанії;
- інтенсив-поїздки бізнесменів, коли група відправляється на конференцію, симпозіум або у відрядження, сполучаючи ділові поїздки з розвагами й відпочинком. Замовлення квитків і місць у готелі здійснюється заздалегідь, причому для здешевлення подорожі пасажирів нерідко користуються нічними рейсами.

Однією з вигідних чартерних перевезень є човникові перевезення у вигляді шоп-турів. В Україні чартерними перевезеннями туристів займаються практично всі зареєстровані в Департаменті повітряного транспорту авіакомпанії з правом виконання внутрішніх та міжнародних польотів.

Останні роки були відмічені зростанням популярності бізнес-авіації, а також і авіації загального призначення (АЗП), що призвело до її великого поширення у світі. Сьогодні це необхідність для багатьох бізнесменів і політичних діячів.

Ділова авіація має велике значення в економіці багатьох країн. Наприклад, фінансовий оборот американської бізнес-авіації становить 60 млрд. доларів США в рік, що з урахуванням комерційної складової general aviation відповідає 1% ВВП США. В більшості розвинених країн світу ділова авіація є другим за значимістю видом цивільної авіації після регулярної авіації.

Розвиток ділової авіації в останні роки обумовлено багатьма причинами. Основним рушієм цього ринку, безумовно, є доходи великих корпорацій - користувачів ділової авіації. Вони стрімко збільшувалися з початку 90-х років минулого століття. Цим багато в чому і пояснюється бурхливе зростання ділової авіації в кінці дев'яностих років. Таким чином, загальний розвиток економіки служить важливим, проте не єдиним фактором розвитку ділової авіації.

Не менш важливим фактором є зміна ставлення до ділової авіації великих компаній і корпорацій - вони почали ставитися до ділових літаків, як до

інструменту підвищення ефективності управлінської роботи.

Економічний розвиток компанії безпосередньо пов'язаний з більш ефективним управлінням капіталом і, особливо, трудовими ресурсами. Такий акцент на збільшення продуктивності характерний в основному для Північної Америки. Це пояснює і те, чому ринок ділової авіації сфокусований в основному на задоволенні попиту північноамериканських компаній, більше 70% всіх приватних реактивних літаків в Північній Америці.

Ще один фактор розвитку ділової авіації - поява компаній і програм пайової участі, помітна частка адміністративних літаків експлуатується на правах пайової участі, що призвело до значного зростання сектора повітряного транспорту за останні кілька років і продовжує сприяти його швидкому розвитку. Програми пайової участі ускладнили життя виробникам авіатехніки, але зате дали можливість компаніям, які раніше й не думали про польоти на літаках адміністративного призначення, скористатися, всіма перевагами цього виду авіатранспорту.

Головна перевага бізнес-авіації перед рейсовим полягає в тому, що вона дає можливість без будь-яких обмежень вибирати час вильоту і маршрут польоту, що дозволяє уникати зайвих пересадок і, відповідно, додаткових втрат часу.

Перельоти діловими літаками вимагають меншого часу і підвищують продуктивність роботи протягом польоту, так як бізнес-літак звичайно добре оснащений засобами комунікації і є своєрідним офісом у небі. Як правило, салон літака бізнес-авіації обладнаний такими офісними приладдям, як комп'ютер, факс, телефон та інші необхідні засоби для роботи. Крім того, великою перевагою ділового літака є відсутність інших пасажирів, які можуть стати небажаними свідками переговорів співробітників компанії. Ще однією важливою якістю бізнес авіації є здатність використовувати невеликі аеродроми, іноді з поганим покриттям, а також аеропорти невеликих населених пунктів, в які через свою комерційної невідповідності рейсові маршрути не передбачені або виконуються з великими інтервалами.

Всі переваги бізнес авіації, як відзначають експерти NBAA, призводять до головного результату - підвищення продуктивності персоналу компанії під час перельоту.

Переваги бізнес авіації забезпечуються наступними факторами:

- економія часу - головна перевага бізнес авіації. Здатність безпересадкового перельоту між невеликими локальними аеродромами;

- підвищення продуктивності роботи під час польоту - наявність офісного обладнання на борту літака і відсутність інших свідків, що ускладнюють конфіденційні переговори. Останнє є важливою якістю, тому що часто борт літака використовується як місце ведення переговорів;

- скорочення неробочого часу співробітників компанії. Гнучкий графік, легке досягнення пункту призначення дозволяють вирішувати поставлені перед відрядженим працівником або керівником фірми завдання протягом одного робочого дня;

- інформаційна захищеність - зведення до мінімуму можливості витоку інформації, відсутність інших свідків і небажаного спілкування;
- максимальна особиста безпека - реактивний бізнес-літак, як правило, пілотований двома досвідченими пілотиами, має набагато вищий рівень безпеки в порівнянні з літаками рейсовий авіації;
- повна свобода в плануванні польоту - можливість при необхідності оперативно змінювати графік польоту, час перебування в одному місці без ризику та прив'язки до рейсів. Можливість уникати нічних польотів;
- імідж компанії.

Бізнес авіація має головну перевагу порівняно з великими авіакомпаніями - це можливість здійснювати безпечні та конфіденційні перельоти в будь-який зручний час.

Оренда літака - один з найзручніших способів потрапити в будь-яку точку світу з максимальним комфортом у максимально стислі терміни. Сучасна ділова авіація - це не тільки замовлення літака (оренда літака), але і чартерні рейси в будь-яку країну світу. Оренда літака дозволяє особисто корегувати часи вильотів. А чартерні рейси дозволяють економити кошти, оскільки таке замовлення літака обходиться дешевше регулярних авіаперевезень.

Ділові перевезення розділяють на три категорії:

- комерційні: використання літаків для ділових польотів, що мають статус «повітряного таксі» - чартеру і сертифікат комерційної експлуатації;
- корпоративні: використання літаків корпораціями (компаніями) для перевезень співробітників і майна компаній;
- власні: використання власником повітряного судна в особистих цілях.

Польоти на особистому літаку можуть стати найважливішою складовою ділових подорожей. У зв'язку зі своїми специфічними особливостями такий вид сервісу, як чартер відноситься до категорії VIP послуг і має назву VIP чартер, забезпечуючи своїм споживачам максимальний рівень комфорту, колиш доступний тільки одиничним власникам приватних літаків (бізнес - джетів). Вір чартер – це подорож, яка протікає згідно власного розкладу, орендодавець може корегувати маршрут, час, дату вильоту та інші дані. VIP чартер припускає високий рівень сервісу та харчування на борту літака, прискорене проходження зон паспортного і митного контролю через VIP-зали. Комфорт у даному контексті передбачає свободу вибору, безпеку, конфіденційність, максимально високий рівень сервісу, що забезпечує індивідуальний підхід, позитивні емоції, зберігаючи енергію для вирішення більш важливих життєвих або професійних завдань.

Бізнес авіація сьогодні розвивається швидкими темпами. Замовлення літака в приватному порядку - це ідеальний варіант для тих, чия діяльність пов'язана з постійними відрядженнями та міжнародними переговорами, до яких належить можливість подорожувати за індивідуальними маршрутами з сім'єю, друзями або партнерами. Крім того, можливості ділової авіації, за допомогою спеціально обладнаних санітарних бізнес - джетів, сприяє своєчасному і кваліфікованому вирішенню питання медичної евакуації і транспортування

людей, чиє здоров'я знаходиться під загрозою..

Польоти на особистому літаку можуть стати найважливішою складовою ділових подорожей. У зв'язку зі своїми специфічними особливостями такий вид сервісу, як чартер відноситься до категорії VIP послуг і має назву VIP чартер, забезпечуючи своїм споживачам максимальний рівень комфорту, колись доступний тільки одиничним власникам приватних літаків (бізнес - джетів). Вір чартер – це подорож, яка протікає згідно власного розкладу, орендодавець може корегувати маршрут, час, дату вильоту та інші дані. VIP чартер припускає високий рівень сервісу та харчування на борту літака, прискорене проходження зон паспортного і митного контролю через VIP-зали. Комфорт у даному контексті передбачає свободу вибору, безпеку, конфіденційність, максимально високий рівень сервісу, що забезпечує індивідуальний підхід, позитивні емоції, зберігаючи енергію для вирішення більш важливих життєвих або професійних завдань.

Бізнес авіація сьогодні розвивається швидкими темпами. Замовлення літака в приватному порядку - це ідеальний варіант для тих, чия діяльність пов'язана з постійними відрядженнями та міжнародними переговорами, до яких належить можливість подорожувати за індивідуальними маршрутами з сім'єю, друзями або партнерами. Крім того, можливості ділової авіації, за допомогою спеціально обладнаних санітарних бізнес - джетів, сприяє своєчасному і кваліфікованому вирішенню питання медичної евакуації і транспортування людей, чиє здоров'я знаходиться під загрозою..

Чартерні рейси відрізняються від регулярних рейсів тим, що виконуються поза розкладом на умовах чартерного договору між замовником і авіаперевізником. Чартерні рейси є додатковими рейсами до вже існуючих регулярних перевезень. Вони дозволяють організувати перевезення, коли регулярна програма авіакомпаній не справляється з пасажиропотоком на популярних напрямках.

На відміну від регулярних перевезень (які виконуються на регулярних рейсах) чартерні перевезення є нерегулярними. Вони виконуються на разовій або груповій основі на спеціально зафрахтованих для цієї мети літаках. Оскільки обов'язковою умовою виконання чартерних перевезень є фрахтування літаків на певний рейс або на певне перевезення, чартерні перевезення відносяться до категорії авіафрахтових перевезень.

Основний економічний принцип авіачартерних перевезень полягає в тому, що організатори чартерів пропонують пасажиром відмовитися від свободи вибору рейсу і здійснювати перевезення за нижчими тарифами на зафрахтованому ними літаку в менш зручне для пасажирів і клієнтури час. Економічна ефективність авіафрахтових перевезень при більш низьких, ніж регулярні, цінах досягається за рахунок максимального комерційного завантаження фрахтуємих літаків (не менше 80 - 90%), більш низької якості обслуговування і використання застарілої техніки.

Авіачартерні перевезення фактично відтягли на себе від регулярних перевезень значну частину пасажирів, особливо туристів. Чартерні перевезення

зацікавили цю категорію пасажирів головним чином досить низькою вартістю авіаквитків.

Інтенсивний розвиток чартерних перевезень спричинило за собою утворення "незалежних" чартерних авіакомпаній, які утворили Міжнародну асоціацію авіачартерних перевізників (ІАКА). Також багато регулярних авіакомпаній створили "дочірні" компанії, що спеціалізуються на чартерних перевезеннях.

Особливості чартерних перевезень накладають певний відбиток на комерційну роботу з організації чартерів. Перш за все повинна бути визначена політика авіакомпанії в галузі чартерних перевезень, яка повинна зводитися до того, щоб чартерні перевезення сприяли зміцненню позицій авіакомпанії на даному ринку. Чартерні рейси повинні служити доповненням до регулярних рейсів на лініях, на яких дозволені регулярні польоти авіакомпанії, і давати можливість розширювати географію польотів за напрямками, по яким поки що не виконуються регулярні рейси.

Виділяють декілька форм організації чартерних перевезень, які пропонуються тим чи іншим замовниками. Найбільш поширеними на міжнародних лініях є три форми організації чартерних операцій:

- 1) разове перевезення або перевезення "туди і назад";
- 2) чартерна ланцюжок;
- 3) "тайм-чартер".

Разове перевезення або перевезення "туди і назад" - це такий вид чартерного перевезення, при якому фрахту літака замовляється для перевезення однієї або кількох груп пасажирів, об'єднаних за певними інтересами, в певний час (наприклад, переліт групи науковців на конференцію). Разове перевезення може здійснюватися в одну сторону або "туди і назад". У цьому випадку в проміжку між часом перельоту, авіакомпанія може використовувати цей літак для своїх потреб. Перевезення "в один бік", як правило, здійснюється тільки на вантажних чартерних літаках. Проліт у зворотний бік є холостим прогоном.

Цільове перевезення великої кількості пасажирів у пункт призначення і назад може здійснюватися у вигляді чартерного ланцюжка. При чартерному ланцюжку польоти здійснюються багаторазово "туди і назад" у човниковій формі. При правильній організації "ланцюжка" турфірма - замовник може одну зі своїх груп туристів направити заздалегідь у пункт, де проводиться тур, з тим щоб до моменту початку чартерної ланцюжка тур цієї групи закінчився і її можна було перевозити чартерним рейсом у зворотному напрямку. В іншому випадку перевізник буде змушений виконувати холостий прогін за групою. При чартерному ланцюжку в будь-якому випадку скорочується число холостих прогонів і підвищується економічна ефективність перевезення.

Тайм-чартер - це такий вид операції, коли літак фрахтується на певний період, вступаючи в повне розпорядження замовника. У цьому випадку організація, укладаючи договір з перевізником, оплачує в цілому весь той час, протягом якого літак буде перебувати в її розпорядженні, виходячи з норми льотних годин, вартості льотної години і години простою літака. Тайм-чартерні

операції отримали велике поширення в масовому туризмі, оскільки вони задовольняють вимогам перевізника, позбавляючи його від необхідності використання літака в проміжку між окремими рейсами і даючи гарантовану оплату літака та вимогам орендаря, який прагне до найбільш економічного використання літаків.

Переважає більшість бізнес - джетів використовуються або знаходяться у власності уряду і компаній, які використовують свої літаки для перевезення урядових посадових осіб, керівників підприємств. Менше 3% використовуються в приватному порядку. Основними користувачами бізнес-авіації виступають великі корпорації (рис.1.).

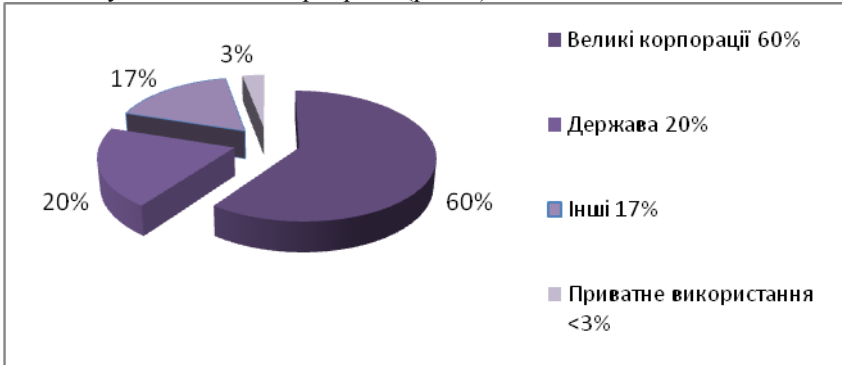

Рис. 1. Розподіл перевезень між користувачами бізнес-авіації

На сьогоднішній день до постійних користувачів відносять фірми середнього рівня управління та середнього бізнесу. Зі зниженням ціни на літаки, які використовуються в бізнес-авіації, цей корпоративний сегмент також став в змозі отримати вигоду з переваг приватного туристичного бізнесу для підвищення продуктивності, ефективності і вартості.

Із загального числа перевезень літаками бізнес авіації тільки 22 % припадає на вищі ешелони керівництва компаній. Решта 86% розподіляються таким чином, як зображено на рис. 2.

Для регулювання і підтримки бізнес-авіації та вирішення гострих питань в найбільших географічних секторах світу було створено асоціації бізнес авіації. Діяльність їх дещо схожа між собою, головною метою яких є забезпечення та підтримка розвитку бізнес-авіації в світі та в окремих регіонах.

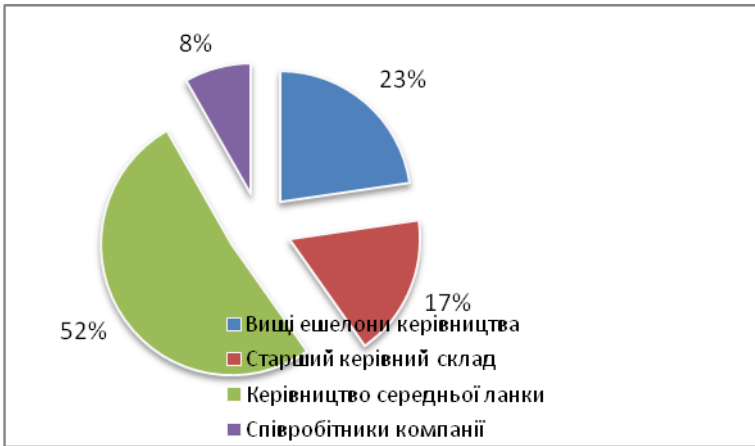

Рис. 2. Розподіл перевезень пасажирів ділової авіації за посадами

Висновки. На підставі проведеного дослідження нами встановлено, що для розвитку підприємницьких структур та забезпечення ефективного функціонування країни у глобальному світовому просторі необхідним є розробка стратегії розвитку бізнес-авіації, що потребує не тільки вивчення практичного світового досвіду її функціонування, але й вирішення низки наукових задач, як теоретичного, так і прикладного характеру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Повітряний кодекс України
2. Кривов Г. А., Матвиенко В. А., Афанасьєва Л. Ф. Мировая авиация на рубеже XX - XXI столетий. Промышленность, рынки. [Текст] — К., 2003. — 295С. : ил. — (Наукоемкое машиностроение). — Авт. на обл. не указаны. — Библиогр.: С. 291-293. — ISBN 966-7122-47-6.
3. Муборакшоева Д.Т. Инновационные стратеги на рынке деловой авиации в условиях системного кризиса [Текст] - К.2009
4. Ярош А.В. Организационно-методические основы развития деятельности авиакомпаний на рынке деловой авиации [Текст] – М., 2006.- 108С.: дис..канд.
5. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.avia-charter.ru/airplanes.php>
6. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.aviajournal.com/index>